

N:o 6.

Ank. till Riksd. kansli den 8 februari 1906, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion angående skrifvelse till Konungen med begäran om framläggande af förslag till lagbestämmelse om skyldighet för ägare till vissa industriella anläggningar m. m. att lämna ökad bidrag till underhåll af vägar.

Lagutskottet har till behandling fått mottaga en inom Första Kammaren af herr *Benedicks* väckt motion, n:o 16, af följande lydelse:

»Vid den omarbetning af väglagen, som ägde rum vid senaste lagtima riksdag, åstadkommos väsentliga förbättringar, hvarigenom den stora börda, som förut nedtryckte jordbruket, rättvisare fördelades.

Det kan dock icke bestridas, att en viktig omständighet då lämnades obeaktad, som ur rättvisans synpunkt är af stor betydelse, då frågan gäller vägars underhåll. På många ställen få nämligen de väghållnings-skyldiga betala den större slitning eller skada, som utöfver det normala åstadkommes genom trafik till och från mångfaldiga verk och anläggningar. Fullt rättvist vore, att sådana, som *särskildt* slita och fördärfva närliggande vägar, erlade ett extra bidrag till vägunderhållet, utöfver det, som åligger dem enligt gällande grunder efter vägfyrk.

Närmaste anledningen, att nämnda bestämmelse ej intogs i förra årets väglag, torde antagligen vara, att nyare utländska väglagar, särskildt den preussiska af den 18 augusti 1902, icke funnos tillgängliga, då vederbörande utskott behandlade frågan.

I § 1 af ofvannämnda lag förekommer följande, som i öfversättning kan sålunda återgifvas:

'Om en allmän väg eller bro, som utgör en själfständig samfärdsanläggning, i betydlig mån slites, antingen öfvergående till följd af anläggande af fabriker, bergverk, stenbrott, tegelbruk eller dylika företag, eller ock fortfarande genom sådana företags drift, kan, på framställning af dem, hvilkas vägunderhåll härigenom förökas, företagets innehafvare få sig ålagdt att till underhållet af ifrågavarande väg lämna bidrag, afpassadt efter den ökade kostnaden, i den mån ej denna betäckes genom upptagande af väg- eller bropenningar.'

Det synes vara af behovet påkalladt, att äfven i vårt land utfärdas dylika bestämmelser, då nu vägunderhållet mångenstädes ingalunda kan sägas vara rättvist fördeladt.

Genom sakkunnig utredning af frågan kunna säkerligen enkla och rättvisa bestämmelser i detta syfte åstadkommas. Denna utredning torde emellertid lämpligast ske genom Kungl. Maj:ts försorg, och tillåter jag mig, på grund af hvad här ofvan anförts, hemställa, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t i underdånighet anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till lagbestämmelse i syfte att sådana industriella anläggningar, grufvor, stenbrott och andra liknande företag, som föranleda afsevärd förhöjning af kostnaderna för underhållet af väg eller bro, må få sig ålagdt att i mån af nämnda förhöjning bestrida ökade vägunderhållningskostnader.»

Utskottet vill gärna medgifva, att stundom förekomma förhållanden, som kunde göra en lagstiftning i det af motionären ifrågasatta syfte önskelig.

Frågan var ock under öfvervägande vid den under nästföregående år afslutade revisionen af väglagen, hvarvid hänsyn till de anmärkta förhållandena gjort sig gällande i de antagna lagändringarna, ehuru ej alldeles i öfverensstämmelse med motionärens önskningsar. Skulle nämligen efter en vägdelning särskilda svårigheter i vägunderhållet inträda, till exempel genom anläggande af ett industriellt verk, äger, jämlikt den nyantagna 16 §, den fastighet, som sålunda får ökad vägtunga, att därför ur väg-

kassan njuta ersättning. Och yppar sig, till följd af vägs beskaffenhet, märklig svårighet för behörigt fullgörande af jordbruksfastighet åliggande vägunderhåll in natura, må fastigheten, enligt den nyantagna 12 §, under vissa förutsättningar därför i stället bidraga med penningar efter af den särskilda nämnden bestämdt belopp, hvilket ingår till vägkassan, hvarefter vägstyrelsen ombesörjer underhållet af ifrågavarande vägstycke. Ytterligare torde böra bemärkas, att, i enlighet med Riksdagens i ämnet gjorda uttalande, den i 59 § vidtagna förändringen, hvarigenom »annan fastighet» kommer att deltaga i kostnaden för vägunderhållet till hälften mot jordbruksfastighet i stället för, som förut, till en fjärdedel, framgått ur önskan, bland annat, att särskildt för de af motionären åsyftade slagen af beskattningsföremål utsträcka skyldigheten att deltaga i berörda kostnad.

Motionären åsyftar dessutom att gifva ett erkännande åt den grundsatsen, att bidrag till vägunderhållet skall lämnas af enhvar *i den mån* han genom begagnande af vägen sliter densamma. Denna princip öfverensstämmer dock icke med de grunder, hvarpå lagstiftningen i detta ämne hvilar. Och det kan därför äfven befaras, att vissa svårigheter skola möta för att i det nuvarande systemet införa sådana bestämmelser, som motionären föreslagit.

Den omarbetade lagen, i hvilken ändringarna tillkommit efter vidlyftiga förarbeten, träder emellertid ej i kraft förr än med nästa års ingång, och all erfarenhet saknas således ännu rörande behof af ytterligare ändringar. Innan sådan erfarenhet föreligger, är det emellertid enligt utskottets mening för tidigt att upptaga frågor därom; och hemställer utskottet alltså,

att ifrågavarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 8 februari 1906.

På lagutskottets vägnar:

C. A. SJÖCRONA.
